

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του κληρικού και ο ρόλος τους στην επικοινωνία

Ορθοδοξία / Ποιμαντική

Πρωτοπρεσβύτερος Χρήστος Αιγίδης

[Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=154175>]

Στις ερωτήσεις της δεύτερης ενότητας γίνεται μια προσπάθεια να προσεγγίσουμε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του Κληρικού. Αναζητούμε ποιο είναι το κυριότερο προσόν που πρέπει να έχει ο Κληρικός ώστε η επικοινωνία του να είναι πιο ουσιαστική, προσεγγίζουμε το Μυστήριο της Εξομολογήσεως και με ποιον τρόπο μπορεί να αξιοποιήσει ο Ιερέας αυτή την μοναδική ευκαιρία της προσωπικής και άμεσης επαφής με τους πιστούς. Ακόμα ρωτήσαμε για το αν κάποια ιδιαίτερα κοινωνικά χαρακτηριστικά του Κληρικού επηρεάζουν την επικοινωνία και τέλος ποιο είναι το σταθερό εκείνο πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να κινηθεί ο Κληρικός στις πολλές και διαφορετικές περιπτώσεις που καθημερινά πραγματοποιεί. Ας δούμε τις κυριότερες απαντήσεις που μας έδωσαν οι Πατέρες στους οποίους απευθυνθήκαμε.

Φωτο: Σπύρος Δρόσος

Η επικοινωνία του Ιερέα μέσα στο Μυστήριο της Εξομολογήσεως

Το Μυστήριο της Μετανοίας όπως χαρακτηριστικά ονομάζεται στην Εκκλησιαστική ορολογία η Εξομολόγηση είναι ίσως το κατ' εξοχήν Μυστήριο στο οποίο έχουμε άμεση επαφή, πρόσωπο με πρόσωπο, του Κληρικού με τον πιστό. Είναι μια πολύ προσωπική επαφή κατά την οποία οι εξομολογούμενοι ανοίγουν την καρδιά τους ελεύθερα και αβίαστα στον Ιερέα - Πνευματικό. Το βέβαιο είναι πως η σχέση αυτή πρέπει να είναι σχέση απόλυτης εμπιστοσύνης και εχεμύθειας, γεγονός που πρέπει πολύ να το προσέχει ο κάθε Κληρικός. Όλοι οι ερωτηθέντες εξέφρασαν τη σπουδαιότητα του Μυστηρίου της Εξομολογήσεως και πως ο χώρος και ο τρόπος αυτός αποτελεί μοναδική ευκαιρία ουσιαστικής επικοινωνίας με τους Πιστούς. Δώδεκα (12) Πατέρες θεωρούν πως η Εξομολόγηση είναι η πιο προσωπική επικοινωνία που αναπτύσσεται μεταξύ του Ιερέως με τους πιστούς, ενώ επτά (7) για την σπουδαιότητα της υπομονής που πρέπει να έχει ο Κληρικός κατά την διάρκεια του Μυστηρίου. Στο σημείο αυτό χρειάζεται να γίνει μια σημαντική διευκρίνιση, κάτι που αρκετοί Ιερείς επισήμαναν στις συνεντεύξεις. Ο κύριος σκοπός της Εξομολογήσεως είναι η άφεση των αμαρτιών των Πιστών και όχι τίποτα άλλο, δηλαδή πως η επικοινωνία που υπάρχει στο Μυστήριο δεν είναι αυτοσκοπός αλλά μέσο με το οποίο επιτυγχάνεται και ολοκληρώνεται το Μυστήριο. Ο π. Δ.Δ. σημείωσε πως το Μυστήριο της Εξομολογήσεως είναι το αποτέλεσμα της επικοινωνίας του Ιερέα με τον Πιστό και όχι η αφετηρία της

επικοινωνίας.

Ο π. Α.Ι. είπε χαρακτηριστικά πως «το Μυστήριο της Εξομολόγησης είναι το πιο προσωπικό Μυστήριο, εκεί που ο Πιστός αφήνει ελεύθερα και αβίαστα τον εαυτό του στο Θεό και ο Πνευματικός το γεγονός αυτό μπορεί και πρέπει να το αξιοποιήσει. Βλέπει τον κάθε ένα Εξομολογούμενο προσωπικά, μοναδικά και αληθινά». Ενώ ο π. Δ.Κ. ανέφερε πως δεν υπάρχει λογική σκοπιμότητα στην Εξομολόγηση, εκείνο που κάνει ο Ιερέας είναι να στηρίξει τον άνθρωπο που επιστρέφει στον Θεό, ο Ιερέας χτίζει καθημερινά την ζωή των ανθρώπων που τον εμπιστεύονται.

Ο π. Σ.Α. σχολίασε πως μέσα από το Μυστήριο της Εξομολόγησης πρέπει ο Πιστός να αισθανθεί και να νιώσει πως ο Πνευματικός νοιάζεται και ενδιαφέρεται για αυτόν. Η εκδήλωση του προσωπικού ενδιαφέροντος πρέπει να είναι έκδηλη και να φανερώνεται με την γενικότερη θετική στάση του Κληρικού. Επίσης να υπάρχει η αίσθηση της κατανόησης και αποδοχής ενώ σε καμιά περίπτωση να μην υπάρχουν στοιχεία απόρριψης και ελέγχου από την μεριά του Κληρικού.

Το μεγαλύτερο προσόν του Κληρικού για την καλύτερη επικοινωνία

Στην έκτη ερώτηση αναζητήσαμε ποιο είναι κατά την γνώμη των ερωτηθέντων το μεγαλύτερο προσόν που πρέπει να έχει ένας Κληρικός για την καλύτερη και πιο ουσιαστική επικοινωνία. Τα ευρήματα στην ερώτηση αυτή είναι αρκετά μιας και ο κάθε ένας Κληρικός εκφράζει διαφορετική άποψη. Αυτό που οι περισσότεροι ερωτηθέντες [δεκατέσσερις (14)] πιστεύουν πως είναι το μεγαλύτερο προσόν που πρέπει να έχει ο Ιερέας είναι αυτό της Διάκρισης. Για να είμαστε πιο ακριβείς, η Διάκριση δεν είναι προσόν αλλά χάρισμα και τάλαντο που αποκτάται με τη Μυστηριακή ζωή που πρέπει να έχει ο κάθε άνθρωπος. Η Διάκριση όπως λένε οι Πατέρες της Εκκλησίας μας είναι σπουδαία και μεγάλη αρετή. Ίσως να είναι και η μεγαλύτερη. Λέγει πολύ εύστοχα ο Μακαριστός Λόγιος Μοναχός Μωυσής Αγιορείτης πως «η Διάκριση ξεχωρίζει το ορθό, επιλέγει το αγαθό, κρίνει το καλύτερο, αποφεύγει τα άκρα, βαδίζει τη μέση οδό. Ψάχνει για την καλύτερη απάντηση σε ένα ερώτημα που τίθεται, την πρέπουσα λύση. Η Διάκριση είναι απαραίτητη για όλους, ιδιαίτερα όμως για τους διδάσκοντες, τους καθοδηγούντες και συμβουλεύοντες». Αρκετοί Κληρικοί μιλήσανε για την ανάγκη της προσαρμοστικότητας που οφείλει να έχει ένας Ιερέας και πιστεύω πως ταυτίζεται αυτή η έννοια με την Διάκριση για την οποία μιλούν οι Πατέρες της Εκκλησίας.

Επίσης έξι (6) συνεντευξιαζόμενοι θεωρούν σαν μεγάλο προσόν την προσεκτική και ουσιαστική ακοή του Ιερέα. Ο π. Β.Θ. αναφέρει πως «τα μεγαλύτερα προσόντα που πρέπει να διαθέτει ένας Ποιμένας είναι να ξέρει να ακούει προσεκτικά, γιατί

συνήθως πολύ μιλάμε οι Κληρικοί και λίγο ακούμε, και ακόμα πιο ουσιαστικά να μην ακούμε μόνον τις λέξεις επιφανειακά αλλά να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί. Ακόμα χρειάζεται η γνώση και η υποδομή να κατανοούμε όλα αυτά που ακούμε και στη συνέχεια να εκφράζουμε τις σωστές συμβουλές. Όλα αυτά είναι σπουδαίο έργο και καθόλου εύκολο».

Αρκετοί Πατέρες σημείωσαν πως είναι πολύ σημαντικός ο αγώνας που πρέπει να κάνει ο κάθε Ιερέας για να αποτινάξει και να αδειάσει, όσο αυτό είναι δυνατό, από το εγώ του. Μιλήσανε δηλαδή για την αναγκαιότητα της Ταπείνωσης και πως αυτό είναι ένα από τα σημαντικά στοιχεία που πρέπει να έχει ο Κληρικός. Αναφέρει χαρακτηριστικά ο π. Δ.Κ. πως «ο Κληρικός πρέπει να είναι αληθινός και ειλικρινής». Ο π. Ν.Α. δίνει μια άλλη διάσταση στο ερώτημα απαντώντας πως είναι πολύ σημαντικό ο Κληρικός να αγαπάει το Ποίμνιό του, να προσεύχεται, να συμπορεύεται, να τρέχει για αυτό, να συμμετέχει στις χαρές και στις δοκιμασίες του.

(συνεχίζεται)

<http://bit.ly/2nQAvlJ>